

Høringssvar fra ÅFO om 'Ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn'

Dette høringssvar omhandler alene dagtilbud

(der indsendes separat for SFO og FU)

I ÅFO vil vi gerne appellere til, at vi i fremover bruger begreberne børne- og ungemiljøer, når vi taler overordnet om miljøerne i vores børn og unges institutioner. Læringsaspektet udgør blot et aspekt af børne- og ungemiljøerne, 'læringsmiljø' bør derfor ikke være samlebegrebet.

OM brug af kvalitative og kvantitative data i dagtilbud

- ÅFO støtter vi op om, at der skal være nemt tilgængeligt, overskueligt og relevant data
- ÅFO støtter øget fokus på inddragelse af børn og unge og forældres perspektiv
- Vi ønsker mere inddragelse af forældrerådene
- ÅFO støtter en gentænkning af dialoghjulet i dagtilbud (udddybes)

Vi er glade for, at der kommer mere kvalitativ data, som tager afsæt i børnene og forældrenes perspektiver. Det er vigtigt at finde måder, hvor inddragelsen reelt får betydning for hverdagen i institutionerne. Vi ser frem til de foreslåede vidensdelingsarrangementer.

Vi vil anbefale, at der kun skal være 1 årlig samtale med afsæt i disse data frem for de foreslåede 2.

Datapakkerne skal behandles på bestyrelses-niveau. Men vi anbefaler, at der også er datapakkesamtaler på de enkelte matrikler. Her skal forældrerepræsentanter fra forældrerådet deltage.

Vi ønsker at datapakkerne suppleres med et objektivi tilsyn i dagtilbuddene (udddybes).

Vi ønsker, at så meget data som muligt skal være offentlig tilgængelig, så forældre kan søge viden om dagtilbuddene.

Om Læringsmiljøobservationer/læringsamtaler i dagtilbud

- **ÅFO vil prioritere et objektivt tilsyn frem for læringsmiljøobservationer/samtaler**

Arbejdet med læringsmiljøobservationer/samtaler er en fin forlængelse af arbejdet med Stærkere Lærings Fællesskaber (SLF). Læringsobservationer/samtaler vil dog få en meget lille effekt på dagtilbudsområdet, fordi de kun vil foregå i en af institutionerne (afdeling) i et dagtilbud på eksempelvis 13 institutioner (afdelinger).

Institutionerne (afdelingerne) i et dagtilbud fungerer på mange niveauer autonomt, selv om der er én dagtilbudsleder: konteksten, forældrene, de ansatte, nærmiljøet, udfordringerne, fordelene, segmenterne mv. er ofte så forskellige, at en observation/samtale i en institution intet vil fortælle om situationen/kvaliteten i en anden afdeling.

Læringsmiljøobservationer og læringsamtaler vil koste tid, som vil gå fra børnene. Endvidere skal der bruges penge på ansættelse af læringskonsulenter. Dette vil være en forkert prioritering. Vi anbefaler derfor, at man prioriterer midler til et objekt, forskningsbaseret tilsyn.

OM tilsynsforpligtigelsen i dagtilbud

- **ÅFO ønsker et objektivt, systematisk og forskningsmæssigt funderet tilsyn**
- **ÅFO anbefaler årlige tilsyn på alle matrikler**
- **ÅFO anbefaler at forældrerådene skal inddrages i afrapporteringen af tilsynet**
- **ÅFO foreslår at tilsynet fremlægges på forældremøder**

Tilsynet i ledelseslinjen:

Forslaget som er i høring lægger op til et tilsyn, som alene sker i ledelseslinjen. Det betyder at dagtilbudslederen fører tilsyn med sine egne institutioner. Der står også i forslaget, at dette tilsyn skal ske på daglig basis. Vi ser flere problemer i dette forslag:

- der er ikke være en ensartet systematik for tilsyn.
- hver dagtilbudsleder følger sine egne strategi.
- tilsynet sker på 'mavefornemmelse'.
- dagtilbudslederne er ikke uddannede til at føre tilsyn.
- der sker ikke en afrapportering af tilsynet.
- dagtilbuddene er blevet så store, at dagtilbudsledere ikke nødvendigvis kommer rundt i alle deres institutioner årligt.

I forslaget står der at, at der fremover vil være en understøttelse af tilsynet fra chef-niveauet i form af en årlige ledelsesopfølgning, og at disse samtaler vil være strukturerede og systematiske. Det er ikke anført hvordan.

I udkast til ramme står der, at lederen skal føre tilsyn med, at *'institutionerne bliver drevet på en faglig, økonomisk og sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde'* (s. 12.). Det er netop dette, som dagtilbudslederne har ansvaret for i det daglige. Det har vi også stor tiltro til sker.

ÅFO ønsker dog et tilsyn, som også ser på flere forhold omkring børnenes trivsel, inde/udemiljø, normeringsforhold, forældresamarbejde mv. Vi ønsker desuden at tilsynet er objektivt og sker systematisk (læs mere i afsnit om ÅFO's ønsker til tilsyn).

I forslaget fremgår det, at bestyrelsen alene løfter sin tilsynsforpligtelse via datapakken, som dagtilbudslederen stiller til rådighed. Det er problematisk, at bestyrelsen alene har adgang til at udøve sin tilsynsforpligtelse i forhold til de specifikke data, som dagtilbudslederen forelægger for den. Dette bliver end dog mere problematisk af, at der i datapakken ikke eksisterer en tilsynsrapport fra de enkelte afdelinger i dagtilbuddet, da der ikke foretages afrapportering.

OBS Vi har tiltro til vores dagtilbudslederne, vores ønsker er ikke udtryk for mistillid. Vi anser det som et supplement og en hjælp. Etikken omkring tilsynet skal naturligvis være på plads.

ÅFO's Ønsker til Nyt tilsyn på dagtilbudsområdet:

Objektivitet

Vi ønsker et tilsyn foretages af forvaltningsansatte konsulenter. Tilsynet skal være systematisk, forskningsbaseret og afsættet for kvalitetsparametre skal være på plads.

Indhold

Et tilsyn bør se på forhold som

- Børnenes trivsel
- Normering
- Gruppestørrelser
- Indeklima
- Legemiljø ude og inde
- Forældresamarbejde
- Barn-voksenrelation
- Børnenes medbestemmelsesmuligheder

Hyppighed

Alle matrikler skal have et tilsyn hvert år. Hvis der ingen anmærkninger er i tilsyn eller i tilgængelig datapakke mv. kan tilsynet udføres hvert andet år.

Handleplaner

Tilsynet bør følges af samtaler og handleplaner, som angiver den nøjagtige procedure i forhold til at udbygge eventuelle mangler. Der skal være fuld åbenhed overfor forældrene i institutionen

Forældreinddragelse

Forældreråd skal inddrages i afrapporteringen af tilsynet, som skal ske på afdelingsniveau. Forældrerådet og personalet skal kommentere tilsynsrapporten. Tilsynsrapporten skal fremlægges på et forældremøde.

Åbenhed

Tilsynsrapporterne for de enkelte afdelinger skal være tilgængelige på hjemmesiden.

Omkostninger

Ca. 15 timer pr. tilsyn pr matrikel (jf. udregninger fra Kbh. – vedhæftet som bilag). Dette betyder at der skal ansætte 4-5 konsulenter.

Det vil koste penge at ansætte konsulenter til tilsynsopgaven. Men vi mener, at det er bedre end at pålægge medarbejdere og ledere flere opgaver. Vi tror også på, at vi med et kvalificeret og målrettet tilsyn kan skærpe indsatserne, så ressourcerne bruges mere hensigtsmæssigt.

Hvis der arbejdes tilstrækkeligt med sprog, så er nye sprogindsatser ikke nødvendige. Hvis indemiljøet er påklageligt (for højt co2 eller andet), så sættes der ind med det samme uden større bydækkende undersøgelser.

Vi oplever, at mange indsatser i dag smøres ensartet, tyndt ud, hvor man kunne anvende ressourcerne mere målrettet. Dette f.eks. også i forhold til de eventuelt kommende læringsmiljøobservationer/samtaler.

Til inspiration om tilsyn:

Læs om tilsynet i København. [Tilsyn i KBH](#)

Vores søsterorganisation KFO, Københavns Forældreorganisation har været tæt inddraget i arbejdet hermed. Opprioritering af tilsynet med særlig vægt på åbenhed og inddragelse af forældre er sket på baggrund af den dokumentar, som afslørede forfærdelige forhold i institutioner i Kbh.

Om forældretilfredshedsundersøgelser

Vi er kritiske overfor de tidligere forældretilfredshedsundersøgelserne i Århus. De er nu afløst af tilsvarende nationale undersøgelser.

De tidligere og de nye national undersøgelser spørger ind til de ansattes indsats, men det kan vi forældre reelt ikke vide noget om. Vi er i vores kritik inspirerede af denne rapport fra EVA:

<https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/foraeldres-oejne-introduktion>

Lokale forældretilfredshedsundersøgelser kan være en god metode til at indsamle forældrenes synspunkter. Vi anbefaler, at der indgår overordnede, enkle spørgsmål som disse:

- Vil du anbefale dit barns institution til andre forældre?
- Oplever du at dit barn trives i institutionen?
- Er du tilfreds med samarbejdet omkring dit barn?
- Oplever du at det er trygt at aflevere og hente dit barn?
- Har du haft brug for at komme i kontakt med ledelsen? Hvis ja, var det nemt?
- Er du tilfreds med kommunikationen med dig som forælder?

Om dialoghjulet

Vi er glade for at dialoghjulet bliver gentænkt og meget glade for at være inddraget i den proces.

Fra stadietænkning til progression

Dialoghjulene tager afsæt i en stadietænkning. Her vurderes om barnet 'kan' eller 'ikke kan'.

Vi ønsker at denne stadietænkning afløses af en udviklingstænkning, så vi i stedet spørger til, 'om barnet er i en god udvikling' eller 'om barnet har brug for særlig støtte/indsats'.

Forældre oplever 'kan/kan-ikke' som karaktergivning. Man går stolt hjem med en masse 'kan'er', hvor "Kan-næsten/kan-ikke" fører til unødvendige bekymringer for barnets udvikling.

Fra idealbarn til et mere mangfoldigt og rummeligt børnesyn

Dialoghjulet forherliger en bestemt type barn, som lever op til et bestemt værdisæt. Men hjulet favner ikke et mangfoldigt og nuanceret børne(menneske)syn.

Hjulet fremhæver det proformende, natur- og dyreelskende, udadvendte, kreative, sociale barn. Der er ikke plads til det introverte barn, eller 'traktornørden', som helst leger alene.

Relevante og vedkommende forældresamtaler

Vi ønsker, at der også fremover vil være en systematik i forhold til gennemførelse af forældresamtaler. Dette så vi sikrer, at alle samtaler i alle dagtilbud kommer omkring de samme væsentligste forhold vedrørende barnets trivsel, udvikling og læring.

Det er afgørende, at der til forældresamtalerne tages udgangspunkt i den viden, som forældrene efterspørger og kan bruge. For at sige det rent ud, så er forældre i denne kontekst ikke interesseret i læreplanstemaer, men i deres eget barn. Dagtilbuddene arbejder efter de pædagogiske læreplaner, hvilket er vedkommende og bør fremlægges på de fælles forældremøder i institutionen. Men i forhold til de individuelle forældresamtaler er læringsplanerne ikke relevante. Her bør der være fokus på det helt basale: sprogudvikling, motorisk udvikling og sociale kompetencer/relationer o.lign.

Overgang til skole: Den sidste samtale inden skolestart bør tage afsæt i den kommende overgang til skole. Her skal institutionen præsentere hvad og hvordan, de vil arbejde med barnets frem til skolestart. Endvidere skal der ske en fælles drøftelse af – hvordan man som forældre og institution sikrer en god overgang for barnet.

I forhold til datapakker kan det være fint med et blik på, hvordan pædagogerne arbejder, og om de lykkes med deres indsatser i forhold til arbejdet med læreplanerne. Men at måle pædagogernes arbejde med pædagogiske læreplaner ud fra indikatorer på, om børnene f.eks. interesserer sig for dyrespør eller ej, det er en fejl.

Det er med finansloven besluttet, at der skal gennemføres objektive tilsyn foretaget af konsulenter i alle kommuner. Dette flugter fint med ÅFOs tilgang til tilsyn på dagtilbudsområdet. Vi er spændte på hvordan det vil indvirke på tilrettelæggelsen af tilsyn i Aarhus.

Med venlig hilsen

Sofie Bak Hansen, konstitueret formand for Århus Forældreorganisation